

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет тваринництва та водних біоресурсів
«19» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Технологія виробництва органічної продукції тваринництва»
Галузь знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»
Спеціальність Н2 «Тваринництво»
Освітня програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Факультет тваринництва та водних біоресурсів
Розробники: доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві,
кандидат с.-г. наук, доцент Світлана БАЗИВОЛЯК
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни: дисципліна охоплює загальну характеристику технологій виробництва органічної продукції тваринництва, шляхи їх розвитку, основні закони, принципи і правила технології органічних продуктів, принципові технологічні схеми, шляхи їх регулювання, удосконалення та оптимізації, технічну документацію та спонукає до опановування знань та вмінь, які забезпечують формування професійних компетенцій, набуття теоретичних знань в області органічного тваринництва; практичних вмінь і навичок застосування технології виробництва органічної продукції та методів і етапів її сертифікації; ознайомлення з методами утримання, годівлі, племінної роботи і селекції різних видів с.-г. тварин в органічному виробництві, вивчення продуктивних і племінних якостей с.-г. тварин і бджіл; основ системного ведення органічного сільського господарства.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	Н2 «Тваринництво»	
Освітня програма	«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	І	
Семестр	II	
Лекційні заняття	15 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	60 год.	108 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	2 год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення технологічного процесу виробництва і первинної переробки органічної продукції тваринництва, а також побічної продукції тваринництва з організацією контролю якості її у господарствах з статусом «Органічне виробництво» з використанням сучасних досягнень вітчизняної та зарубіжної науки.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

загальні компетентності (ЗК): 38.1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 37.4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК): СК 10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН 1,3,5,10. Оцінювати та забезпечувати якість та безпечність технологій виробництва продукції тваринництва, кормів та кормових засобів, рівнів живлення тварин та продукції тваринного походження. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані. Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Основи органічного виробництва продукції тваринництва													
Тема 1. Теоретичні аспекти органічного тваринництва		11	2	2			7		2	2			13
Тема 2. Державне регулювання органічного виробництва		11	2	2			7						13
Тема 3. Основні принципи ведення органічного сільського господарства		11	2	2			7		2	2			13
Разом за модулем 1		33	6	6			21		4	4			33
Модуль 2. Технології органічного виробництва продукції тваринництва													
Тема 1. Організація виробництва органічного молока і яловичини		11	2	2			7		2	2			15

Тема 2. Організація виробництва органічної продукції свинарства		11	2	2			7					15
Тема 3. Організація виробництва органічної продукції птахівництва		11	2	2			7					15
Тема 4. Організація виробництва органічної продукції бджільництва		11	2	2			7					15
Тема 5. Органічна аквакультура та виробництво органічних морських водоростей		13	1	1			11					15
Разом за модулем 2		57	9	9			39		2	2		15
Усього годин		90	15	15			60		6	6		108

2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні аспекти органічного тваринництва	2
2	Державне регулювання органічного виробництва	2
3	Основні принципи ведення органічного сільського господарства	2
4	Організація виробництва органічного молока і яловичини	2
5	Організація виробництва органічної продукції свинарства	2
6	Організація виробництва органічної продукції птахівництва	2
7	Організація виробництва органічної продукції бджільництва	2
8	Органічна аквакультура та виробництво органічних морських водоростей	1

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стан довкілля та основні чинники, що впливають на виробництво органічної продукції	2
2	Законодавча база органічного виробництва	2
3	Сертифікація, обіг та маркування органічної продукції на внутрішньому та міжнародному ринку	2
4	Основні принципи виробництва молока і м'яса за органічного виробництва	2
5	Основні принципи виробництва свинини за органічного виробництва	2
6	Особливості виробництва органічної продукції птахівництва	2
7	Органічні продукти бджільництва і їх виробництво	2
8	Особливості виробництва органічної продукції аквакультури	1

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Органічне тваринництво: базові принципи та вимоги до виробництва	21

2	Реалізація технологій органічного тваринництва згідно вітчизняних стандартів та ЄС	39
---	--	----

5. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(*вибрати необхідне чи доповнити*)

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист лабораторних/практичних робіт;

6. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

7. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Основи органічного виробництва продукції тваринництва		
		-
П.р.1. Стан довкілля та основні чинники, що впливають на виробництво органічної продукції	ПРН 1, 3,5,10. Знати: поняття органічного сільського господарства та його особливості; зарубіжний досвід органічного сільського господарства; аналіз стану сектора органічного сільського господарства в Україні;	10
П.р.2. Законодавча база органічного виробництва		10
П.р.3. Сертифікація, обіг та маркування органічної продукції на внутрішньому та міжнародному ринку	переваги та недоліки ведення органічного сільського господарства; вплив органічного сільського господарства на навколишнє середовище. Державну політику у сфері органічного виробництва; органи, що здійснюють державну політику у сфері органічного виробництва; повноваження органів, які здійснюють регулювання у сфері органічного виробництва; державний нагляд і контроль у сфері органічного виробництва.	10
С. р.1. Органічне тваринництво: базові принципи та вимоги до виробництва	Вміти: застосовувати основні принципи державної політики у сфері органічного виробництва продукції тваринництва; впроваджувати інноваційні, енерго- і ресурсозберігаючі технології; розвивати	40
Модульна контрольна робота 1		30

	конкуренцію та підвищувати конкурентоспроможність органічних продуктів тваринництва на внутрішньому та зовнішньому ринках	
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Технології органічного виробництва продукції тваринництва		
П.р.4. Основні принципи виробництва молока і м'яса за органічного виробництва	ПРН 1, 3, 5, 10. Будувати та досліджувати моделі технологічних процесів виробництва і переробки продуктів тваринництва, оцінювати їх адекватність, визначати межі застосовності. Приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень	10
П.р.5. Основні принципи виробництва свинини за органічного виробництва		10
П.р.6. Особливості виробництва органічної продукції птахівництва		10
П.р.7. Органічні продукти бджільництва і їх виробництво		10
П.р.8. Особливості виробництва органічної продукції аквакультури		10
С.р.2. Реалізація технологій органічного тваринництва згідно вітчизняних стандартів та ЄС		20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{залік}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час модульних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

8. Навчально-методичне забезпечення:

1. <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=505162;>

2. Базиволяк С., Прокопенко Н., Мельник В. «Технологія виробництва органічної продукції тваринництва». Методичні вказівки для виконання практичних робіт та самостійного вивчення дисципліни «Технологія виробництва органічної продукції тваринництва». Київ: ТОВ «Скай-Прінт». 2023. 62 с.
2. Lopushynska O., Melnik V., Didur H., Bazyvoliak S., Kosovska V., Shaida O. Forecasting the Efficiency of the Management of resource-saving development of agricultural enterprises, 2022. Journal of Hygienic Engineering and Design, Vol. 40, pp. 320-331. <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/14983>
3. Zhuk, Y., Zaritskyi, R., Dreval, D., Derkach, S., Kovpak, V., Masalovych, Y., Ochkolyas, O., Bazyvoliak, S., Antypov, Y., & Kharsika, I. Antimicrobial susceptibility of mastitis pathogens of dairy cows in Ukraine., 2022. *Potravinarstvo Slovak Journal of Food Sciences*, 16, 688–704. <https://doi.org/10.5219/1791>
4. Мельник В. В., Кривуця Г. В., Прокопенко Н. П., Базиволяк С. М., Савич В. Б. Технологія виробництва інкубаційних яєць курей кросу "Новоген браун" Сучасне птахівництво. 2024. №1-2. С.18-24. DOI: <https://dx.doi.org/10.31548/poultry2024.01-02>
5. Марчишина Є.І., Мельник В.В., Прокопенко Н.П., Базиволяк С.М. Дослідження інноваційних методів точного птахівництва. Сучасне птахівництво. 2023. №7-8. С.10-15.
6. Базиволяк С.М., Прокопенко Н.П., Мельник В.В. Селекційні досягнення компанії «Hy-Line International». Сучасне птахівництво. 2023. № 5-6. С.16-22.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції : Закон України № 2496-VIII від 10.07.2018 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19> (дата звернення: 06.06.2025).
2. Башенко М.І., Волощук В.М., Небелиця М. С. Технологія органічного виробництва свинини: монографія. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. 399 с.
3. Рекомендації щодо виробництва бджолиного обніжжя в умовах органічної пасіки: методичні рекомендації / Л. Адамчук та ін.; за ред. Л. Адамчук. Київ: ННЦ «Інститут бджільництва імені П.І. Прокоповича», 2021. 100 с.
4. Рекомендації щодо виробництва меду натурального в умовах органічної пасіки: методичні рекомендації. /Л. Адамчук та ін.; за ред. Л. Адамчук. Київ: ННЦ «Інститут бджільництва імені П.І. Прокоповича», 2021. 70 с.
5. Одержання ГТЛ на органічній пасіці в межах біотехнічних методів боротьби з кліщем *Varroa*: методичні рекомендації. /Л. Адамчук та ін.; за ред. Л. Адамчук. Київ: ННЦ «Інститут бджільництва імені П.І. Прокоповича», 2021. 60 с.
6. Органічне агровиробництво: освіта і наука : збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 25 жовтня 2022 р., Науково-методичний центр ВФПО. Київ, 2022. 168 с.

7. Про затвердження Порядку (детальних правил) органічного виробництва та обігу органічної продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2019 № 970/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/970-2019-%D0%BF> (дата звернення: 06.06.2025).
8. Про затвердження Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях: Наказ №1073 09.06.2020 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0763-20#Text> (дата звернення: 06.06.2025).
9. Про затвердження Порядку сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23.10.2019 № 970: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1032/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1032-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 06.06.2025).
10. Про затвердження державного логотипа для органічної продукції: Наказ Мінагрополітики від 22.02.2019 № 67/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0261-19> (дата звернення: 06.06.2025).
11. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції, Державного реєстру органічного насіння і садивного матеріалу: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.02.2020 № 87 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2020-%D0%BF> (дата звернення: 06.06.2025).
12. Про затвердження Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях: Наказ Мінекономіки від 09.06.2020 № 1037 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0763-20#Text> (дата звернення: 06.06.2025).
13. Про затвердження форми заявки на внесення до Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції: Наказ Мінекономіки від 30.01.2020 № 109 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-20> (дата звернення: 06.06.2025).
14. Порядок розгляду апеляцій на рішення органів сертифікації: Наказ Мінекономіки від 17.06.2020 № 1141/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0805-20#Text> (дата звернення: 06.06.2025).
15. Вимоги до матеріально-технічної бази та інших об'єктів інфраструктури, необхідних для виконання функцій із сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції: Наказ Мінекономіки від 31.12.2020 № 2833/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0081-21#Text> (дата звернення: 06.06.2025).
16. Деякі питання звітності у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: Наказ Мінекономіки від 31.12.2020 № 2834 / Верховна

Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0200-21#Text> (дата звернення: 06.06.2025).

17. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження органом сертифікації господарської діяльності у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.09.2021 № 1005/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1005-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 06.06.2025).
18. Посібник з органічного виробництва, приклади сталих органічних практик/ М. Биков та ін. (2-ге видання, перероблене та доповнене) – Київ: НУБіП України, 2025. – 232 с.

